

VERGİ PUSULASI

Sayı: 10 / Ocak 2025

- ❖ **ERDAL GÜLEÇ**
"Dikkat Mayınlı Alan!" Enflasyon Düzeltmesi Nedeniyle Ortaya Çıkan Öz Sermaye Kalemlerine Ait Düzeltme Farkları
- ❖ **HASAN AYZİT**
Nakdi Sermaye Artışı İndiriminde Kur Farklarının Gelirin Niteliği Yönünden Sınıflandırılması
- ❖ **AHMET KESKİNSOY**
Nakdi Sermaye Artırımı Faiz İndirimi Düzenlemesine Eleştiriler
- ❖ **AHMET YAVUZ**
Güncel Mevzuat Uyarınca Telif Hakkı Kazançlarının Vergilendirilmesi
- ❖ **BİLAL KABASAKAL**
Türkiye'de Sporcuların Vergilendirilmesi: Sorunlar Ve Çözüm Yolları

ULUSLARARASI VERGİ
Karşılıklı Anlaşma Usulü Uygulaması

VERGI
PUSULASI

7.YIL

Maliye Denetim Elemanları Derneği
3 Aylık Yayın

SAYI 10
TARİH OCAK/ 2025

Sahibi Maliye Denetim Elemanları Derneği Adına Dernek Başkanı
Adile ECEMİŞ GÜLEÇ

Genel Yayın Yönetmeni Ömer ŞENER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk KAYNAR

Dış İlişkiler Koordinatörü İbrahim Eren ARSLAN

ve Reklam Sorumlusu

Yayın Kurulu Şenay OTO
Funda ŞAHİN
Ayfer KAYACAN
Naciye TAŞKESEN
Ömer YÜREK
Fırat DEMİR
Hüseyin PEKMEZCİLER
Sinan UYGUR
Adem YALÇIN
Rıdvan ÖNDER
Nasuh ERDÖNMEZ

İstanbul Temsilcisi Ahmet KESKİNSOY

Ankara Temsilcisi Halit KORKMAZ

İzmir Temsilcisi Kazım ATİK

Makale Göndermek İçin yayin@mded.org

Dizgi ve Görsel Tasarım Oğuz BEYOĞLU

Yayın Satış ve Yazışma Adresi Rumeli Cad. Matbaacı Osmanbey Sk.
Şükraniye Apt. 34 / 6 Şişli - İSTANBUL
(212) 909 13 10 yayin@mded.org www.mded.org

- Dergimiz 3 AYLIK DERGİ olup, gönderilen makaleler en az 1 tanesi 10 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan 2 okuma komisyonu üyesi tarafından okunmaktadır.
- Okuma komisyonu tarafından uygun görülen makaleler yayın kurulu kararı ile yayımlanmaktadır. Yazım ve yayın kuralları derginin son sayfasında yer almaktadır.
- Vergi Pusulası Dergisinde yer alan yazı, tablo, şekil veya resimlerin telif hakkı Maliye Denetim Elemanları Derneğine aittir. Bir bölümü veya tamamı Dernek Yönetim Kurulu yazılı izni olmaksızın kopyalanamaz ya da bastırılmaz yazılardan alıntı yapıldığında kaynağın belirtilmesi gerekmektedir.
- Vergi Pusulası Dergisinde yayımlanan yazıların bilimsel ve etik sorumluluğu yazarlara aittir. Bu yazılar Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın veya Vergi Denetim Kurulu'nun görüşü olarak değerlendirilemez

YAZI DANIŞMA KURULU

ADI SOYADI	ÜNVANI	GÖREV YERİ
Prof. Dr. Abuzer PINAR	Öğretim Üyesi	Ankara Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Murat BATI	Öğretim Üyesi	19 Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Murat DEMİR	Öğretim Üyesi	Harran Üniversitesi
Dr. Başar SOYDAN	Öğretim Üyesi	Marmara Üniversitesi
Dr. Mehmet KÜÇÜKKAYA	Öğretim Üyesi	Harran Üniversitesi
Turan ULAŞ	Öğretim Üyesi	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Eyyüp İNCE	Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	İstanbul Sektörel-1
Dr. Erdal KOYUNCU	Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	İstanbul Sektörel-1
Dr. Gülşen ÖZKAN	Vergi Başmüfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Ankara Sektörel-1
Fisun TÜRKMEN	Vergi Başmüfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Ankara Sektörel-1
Nazmi KARYAĞDI	E. Baş Hesap Uzmanı	Özel Sektör
Erhan COŞGUN	E. Vergi Başmüfettişi (E. Gelirler Kontrolörü)	Özel Sektör
Hakkı SAYAN	E. Vergi Baş Müfettişi (E. Hesap Uzmanı)	Özel Sektör
Erdal GÜLEÇ	E. Hesap Uzmanı, YMM	Özel Sektör
Naciye TAŞKESEN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Murat SOFTA	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Adile ECEMİŞ GÜLEÇ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Erkan EŞİT	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Çiğdem GÜNEŞ AŞIK	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Hasan AYZİT	Vergi Başmüfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mikail OKYAY	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Ufuk KAYNAR	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Fırat DEMİR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Bayram MAVİ	Hazine ve Maliye Müfettişi	Tefiş Başkanlığı
Cihad ULUS	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ömer ŞENER	E. Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Emre SAVCI	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Gökhan USLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Adem YALÇIN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yasin TOPAL	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Mustafa YILMAZ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Hamdi YILDIRIM	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Faruk ARSLAN	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Hüseyin SUNGUR	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Behiç BARIŞIK	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Kürşat ÖZTÜRK	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Yusuf YILDIZ	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Sedat KANLI	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Salih YILMAZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Sinan UYGUR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ümit Çağlar IŞIKOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ahmet YAVUZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
İkbal BAŞ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Rıdvan ÖNDER	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Bilal KABASAKAL	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Emre SEZER	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Murat MUTLU	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
İbrahim FATİHOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Sercan KOÇ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mehmet SUBAŞI	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
İbrahim Eren ARSLAN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Yusuf KARATAŞ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Ferhat ATAKUL	Hazine ve Maliye Müfettişi	Tefiş Başkanlığı
Halit İslam EKMEN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Nasuh ERDÖNMEZ	Vergi Müfettişi	İzmir Sektörel-1
Pelin ÇOŞKUN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Harun DOĞAN	E. Vergi Müfettişi	Özel Sektör
Uğur KÜÇÜKKAHYAOĞLU	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Kamil SIR	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Ramazan EFE	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Hasan KAYA	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Murat DÖNMEZ	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Cevdet KAPLAN	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Barış Berk GÜNDOĞMUŞ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Haluk AMİL	Vergi Müfettişi	İstanbul Sektörel-1
Mehmet Nazmi TOR	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Sıbğatullah İMAMOĞLU	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Alican KARABULUT	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Naci KAYAKÖZÜ	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1
Alican ÖZÜZEYBEK	Vergi Müfettişi	Ankara Sektörel-1

VERGİ PUSULASINDA BU AY

İÇİNDEKİLER

- 12 **Erdal GÜLEÇ** / E.Hesap Uzmanı, YMM
“DİKKAT MAYINLI ALAN!” ENFLASYON DÜZELTMESİ
NEDENİYLE ORTAYA ÇIKAN ÖZ SERMAYE KALEMLERİNE
AİT DÜZELTME FARKLARI
- 24 **Hasan AYZİT** / Vergi Başmüfettişi
NAKDİ SERMAYE ARTIŞI İNDİRİMİNDE KUR FARKLARININ
GELİRİN NİTELİĞİ YÖNÜNDEN SINIFLANDIRILMASI
- 35 **Ahmet KESKİNSOY** / Vergi Müfettişi
NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI FAİZ İNDİRİMİ
DÜZENLEMESİNE ELEŞTİRİLER
- 41 **Ahmet YAVUZ** / Vergi Müfettişi
GÜNCEL MEVZUAT UYARINCA TELİF HAKKI
KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ
- 46 **Bilal KABASAKAL** / Vergi Müfettişi
TÜRKİYE’DE SPORCULARIN VERGİLENDİRİLMESİ:
SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI

50

Güncel Özelgeler

Adem YALÇIN / Vergi Müfettişi

Ahmet YAVUZ / Vergi Müfettişi

59

Soru - Cevap

Ömer ŞENER / E. Vergi Müfettişi

63

Uluslararası Vergilendirme

Adile ECEMiş GÜLEÇ / Vergi Müfettişi

66

Yargı kararları

İbrahim ANIL SÜTÇÜ / E. Vergi Müfettişi

Vergi Pusulası'nın değerli okuyucuları,

Maliye Denetim Elemanları Derneği'nin süreli yayını olan dergimizi, Ocak 2025 sayısı ile ilk defa dijital ortamda sizlerle buluşturmaktan dolayı çok heyecanlıyız! Sürdürülebilir yayıncılık ilkeleri gereği ve üç aylık yayınımızı ihtiyaca göre daha sık aralıklarla yayımlayabilmek adına bundan sonra dergimizi basılı sayılarının yanısıra ilave sayılarla dijital ortamda da sizlerin beğenisine sunacağız.

“Pusula”da bu sayıda E. Hesap Uzmanı Erdal Güleç'in *“Dikkat Mayınlı Alan! Enflasyon Düzeltmesi Nedeniyle Ortaya Çıkan Özsermaye Kalemlerine Ait Düzeltme Farkları”* başlıklı makalesiyle geçtiğimiz yıl vergi gündemine yön veren konuda uzman görüşüne yer verilmiştir.

Yine, gündemden düşmeyen *“Nakdi Sermaye Artışı İndirimleri”* Vergi Başmüfettişi Hasan Ayzit tarafından “kur farkları” bakımından incelenmiş, Vergi Müfettişi Ahmet Keskinsoy tarafından da “konuya eleştirel bir bakış açısı” getirilmiştir.

Gündemdeki konuların yanısıra, Vergi Müfettişi Ahmet Yavuz tarafından kaleme alınan *“telif haklarının vergilendirilmesi”* başlıklı makale ile Vergi Müfettişi Bilal Kabasakal tarafından yazılan *“sporcuların vergilendirilme esasları”* konulu makaleler de bu sayımızda siz değerli okuyucularımızın beğenisine sunulmuştur.

Güncel özgelgeler, yargı kararları, soru cevap kısımlarının yanısıra, uluslararası mevzuat bölümünde “emsal bedel uygulamaları” bakımından önem teşkil eden *“karşılıklı anlaşma usulü”* ile ilgili bilgi ve gelişmelere yer verilmiştir.

Yeni yılda “pusula”ımızın ibresinin hiç şaşmaması dileğiyle...

NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI FAİZ İNDİRİMİ DÜZENLEMESİNE ELEŞTİRİLER

Ahmet KESKİNSOY¹

Özet

Kamu idaresi alacağı vergilerden bazı durumlarda muafiyet, istisna ve indirim yoluyla vazgeçmektedir. Bu şekilde kamu idaresi vazgeçtiği vergilerden daha büyük bir fayda sağlanmasını öngörmektedir. Nakdi sermaye artırımı faiz indirimi ile kamu idaresi sermayenin nakit artırılması durumunda artırılan sermayenin KVK 10/1-ı maddesinde düzenlenen şartlar dâhilinde kurum kazancından indirimini öngören bir müessesedir. Bu düzenleme ile şirketlerin sermaye yapısının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu makalede nakdi sermaye artırımında faiz indirimi ile şirketlerin sermaye yapısının güçlendirilmesi ile kamu idaresinin vergiden vazgeçmesinden ne gibi fayda sağlayacağı ile düzenlemeye ilişkin eleştiriler yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nakdi Sermaye Artırımı Faiz İndirimi, Kar Dağıtımı, Eşitlik İlkesi, Anayasaya Uygunluk Sorunu,

¹Vergi Müfettişi, orcid.org/0000-0002-0254-8294

GİRİŞ

Anayasanın 73'üncü maddesinin birinci fıkrasında herkesin kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlü olduğu belirtilmiştir. Gelir Vergisi Kanununun 38'inci maddesinde ise bilanço esasına göre ticari kazanç teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki müspet fark olarak tanımlanmıştır. Kurumlar Vergisi Kanununun 6'ncı maddesinin 2'inci fıkrasında safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir. Herkesin mali gücüne göre vergi ödeme prensibi ile ticari kazancın artan sermayenin, yani karın, belli bir oran üzerinden vergilendirmesi uyumludur.

Ticari hayatta faaliyet gösteren iktisadi işletmelerin tamamının amacı koyulan bir sermayenin artmasını sağlamak; yani kar etmektir. Devlette artan karın belli bir oranı üzerinden vergi alma amacı gütmektedir. Bir işletmenin kar etmesini sağlamak hem işletme paydaşlarının hemde devletin istediği bir durumdur.

Ancak devlet alacağı vergiden bazı durumlarda vazgeçmektedir. Eğer devlet alacağı vergiden vazgeçmek suretiyle daha büyük bir fayda sağlanacağını öngörüyorsa kazanç üzerinden alınacak bu vergiden muafiyet, istisna veya indirim yoluyla vazgeçmektedir. Konunun somutlaştırılması adına Gelir Vergisi Kanununun 9'uncu maddesi ve Kurumlar Vergisi Kanununun 4'üncü maddesinde yer alan muafiyetler, Gelir Vergisi Kanunundaki kazanç ve iratlardaki istisnalar, Kurumlar Vergisi Kanununun 5'inci maddesinde düzenlenen istisnalar ve yine Gelir Vergisi Kanununun 89'uncu maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesindeki indirimler ile devlet alacağı vergiden daha büyük bir fayda sağlamak amacıyla vazgeçmektedir.

Nakdi Sermaye Artışı Faiz İndirimi de Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesinin

birinci fıkrasının 1 bendine 27/3/2015 tarihinden itibaren uygulanmak üzere eklenmiştir. Söz konusu madde ile kurumların nakit artırılan sermayenin belirtilen şartlar dâhilinde artırmaları halinde hesaplanacak faizin kazancın bulunması durumunda kurum kazancından indirilebileceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile kanun koyucu şirketlerin sermaye yapılarını güçlendirmeyi amaçlamıştır.

1.SERMAYE ARTIRIMINDA İNDİRİM DÜZENLEMESİ

Nakdi sermaye artırımında faiz indirimi 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının "1" bendine 6637 sayılı Kanununun 8'inci maddesi ile eklenmiştir. Düzenleme 27/3/2015 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

KVK 10/1-ı düzenlemesi ile sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın **%50'si** Kurumlar vergisi matrahının tespitinde; kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından indirilebilir.

Anılan Kanunun maddesine 7338 sayılı Kanun ile 26.10.2021 tarihinden itibaren uygulanmak üzere nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için bu oranın **%75** olarak uygulanacağı eklenmiştir.

7417 sayılı ile Kanunun ile düzenlemeye eklenen bölüm ile 05.07.2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere nakdi sermaye artırımını faiz

indiriminden sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi takip eden 4 hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanacağı belirtilmiştir. Söz konusu düzenleme ile nakdi sermaye artırımını faiz indiriminden artırımın yapıldığı yıl da dâhil olmak üzere firmalar toplam 5 yıl yararlanabileceklerdir. 05.07.2022 tarihinden önce yapılan nakdi sermaye artışları için ise 2022 yılı da dahil olmak üzere 5 hesap dönemi yararlanılabileceği KVK geçici 15/13 düzenlemesi ile belirtilmiştir.

Yine anılan düzenlemede sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu bent hükümlerine göre hesaplanacak indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Kurumlar Vergisi Genel Tebliğine eklenen bölüm ile;

- Sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklanan sermaye artışları,

- Sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından kaynaklanan sermaye artışları,

- Bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artışları,

- Ortaklarca veya Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları,

- Şirkete nakdi sermaye dışında hisse senedi, tahvil veya bono gibi kıymetlerin konulması suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları,

- Bilanço içi kalemlerin birbiri içinde mahsubu şeklinde gerçekleştirilen sermaye artışları,

indirim tutarının hesaplamasında dikkate alınmayacaktır.

2.NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI FAİZ İNDİRİMİ İLE BEKLENEN FAYDA

Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde bu düzenlemenin sermaye şirketlerinin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amacıyla getirildiği ifade edilmiştir. Düzenlenmenin amacının sermaye şirketlerinin sermaye yapılarını güçlendirmek olduğu hususu mahkemelerce verilen kararlarda ve mükellef dilekçelerinde de zikredilen bir husus olup bu üzerinde mutabık kalınan bir konudur. Ancak söz konusu düzenlemede bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artırımlarının indirim hesaplamasında dikkate alınamayacağı belirtilmiştir. Düzenleme ile işletmelerinin sermaye yapılarını güçlendirmelerinin işletmelerin kendi karlılıkları veya üretilen değerlerle değil dışarıdan getirilen bir kaynaktan sağlanması indirimden yararlanmanın şartlarından biri olarak madde metninde yer almaktadır.

Şirketlerin sermaye yapısının güçlendirilmesi ile Devlet alacağı vergiden vazgeçmesinden nasıl daha yüksek bir fayda sağlanabilir? Sermaye, şirket ortak veya ortaklarının şirket

varlıkları üzerindeki payının parasal değerini ifade etmektedir. Bir iktisadi işletmenin faaliyetlerinin hacmini, niteliğini, kapsamını sermaye büyüklüğü belirler. Sermayesi az olan bir işletme yüksek tutarlı karlara ulaşamaz; çünkü buna uygun organizasyon oluşturamaz, personel istihdamı edemez, sabit kıymet edinemez. Şirketlerin yabancı kaynaklara ulaşma imkanı da yine sermaye büyüklüğü ile doğrudan ilgilidir. İşletmeler sermaye büyüklüğü kadar kredi kullanabilir; bu oranda borçlanabilirler. Kısaca sermaye iktisadi hayatta faaliyet gösteren iktisadi işletmeler için en önemli şeydir.

Vergi kanunlarımızda sermaye yeterliliğine ilişkin belirleme bulunmamaktadır. Ticaret kanununda şirketler için asgari sermaye tutarları belirlenmiş olmasına rağmen vergi kanunlarımızda yapılacak faaliyetler ile ilgili asgari sermaye tutarı belirlemesi yapılmamıştır. Ancak 2021 yılından itibaren vergi kanunlarımıza yabancı kaynakların öz kaynakları aşan işletmeler için aşan kısmın %10'luk kısmına tekabül eden yabancı kaynaklara ilişkin ödenen faiz, komisyon, kur farkı vb. giderlerin kabul edilmeyeceği düzenlemesi getirilmiştir. (finansman gider kısıtlaması) Bu şekilde gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin yabancı kaynakları ile öz kaynaklarının belli bir dengede olması amaçlanmıştır.

İktisadi hayat için çok önemli bir yeri olan sermayenin güçlendirilmesi Devlet için de önemli bir konudur. Sermaye yapısının güçlendirilmesi ile Devletin beklediği faydalardan bazıları şunlardır:

- Sermaye yapısı büyütülerek faaliyetlerin geliştirilmesi ile ekonomik büyümeye katkı sağlanması,
- İstihdama katkı sağlanması,
- Teknik iflasın önüne geçmek,
- İflas durumunda işletmeye taraf olanların

mağduriyetlerinin önlenmesi; (İşletmenin ortakları dışında işletmeye taraf olan çalışanlar, tedarikçileri, kredi verenler, alıcılar, satıcılar, devlet gibi paydaşlar vardır. Şirket sermayesinin yetersiz kalması durumunda tarafların birçoğu alacaklarını şirketten alamayacaklardır.)

• Faaliyetlerin sekteye uğramadan sorunsuz devam etmesi, (Bu konunun somutlaştırılması adına bir örnek verelim. Ülkemizdeki inşaat sektöründeki firmaların sermaye yeterliliği olmadığından dolayı inşaatlarını dış kaynak ile finanse etme yoluna gitmektedir. İnşaat sektöründe talep taraflı bir daralma olduğunda veya maliyetlerin artması karşılığında nakit sıkıntısına düşen firmalar inşaat projelerini yarıda bırakmaktadırlar. Bu şirketlerin sermaye yapısı zayıf olduğundan uzun yıllar süren davalar sağlıklı bir sonuca ulaşmıyor, alacaklılar alacaklarını tahsil edemiyor, devlet vergisini alamıyor, ev ve iş yerlerinin yapılmasını bekleyenler ise yıllarca mağdur oluyorlar.)

Yukarda bahsettiğimiz hususlarda da görüldüğü üzere işletmelerin sermaye yapılarının artırılması önemli bir konudur. Devlet alacağı vergiden vazgeçmek suretiyle şirketlerin sermaye yapısını güçlendirmek istemesi yerindedir. Ancak burada tartışılması gereken husus şirketlerin sermayesini güçlendirmek adına getirilen nakdi sermaye artırımını faiz indiriminin doğru bir uygulama olup olmadığıdır.

3.KARDAĞITIMISONRASIYAPILACAK SERMAYE ARTIRIMLARI İNDİRİM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRLİR Mİ?

Madde metnine bakıldığında nakdi sermaye artırımını faiz indiriminden kar dağıtımını sonrası veya öncesinde yararlanılamayacağına ilişkin doğrudan bir hüküm bulunmamaktadır. Madde de böyle bir ifade bulunmasına gerek var mıdır? Kanaatimizce maddenin getiriliş amacı ile maddede yer alan diğer sınırlamalar böyle bir ifade olmasına gerek olmadığı yönündedir.

Kanun maddesinde bu yönde bir düzenleme bulunmasa da kanun koyucu öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi durumunda indirimden yararlanılamayacağını açıkça hüküm altına almıştır. Söz konusu düzenlemenin getiriliş amacı kurumların sermaye yapılarını güçlendirmek olduğu üzerinde mutabık kalınan bir gerçektir. Ancak bu sermaye yapısındaki güçlendirmenin şirketin öz kaynaklarından değil dışarıdan getirilen nakit ile sağlanması madde metninde açıkça belirtilmiştir. Kar dağıtımı ile şirketin öz varlığındaki geçmiş yıl kararlarının şirket dışına çıkarılması ile sermaye yapısı zayıflamaktadır. Bu sebeple kanun metni ile düzenlemenin getiriliş amacı birlikte düşünüldüğünde madde metninde şirketlerce dağıtılan kâr payları ile yapılan nakit sermaye artırımlarının bu indirimden yararlandırılmayacağına dair bir hüküm bulunmasına lüzum bulunmamaktadır.

Burada değerlendirilmesi gereken husus şirket öz kaynaklarının kar dağıtımı sonrası ile nakit koyulan değerlerin kıyaslanmasıdır: nakit koyulan değerler fazla ise bu indirimden yararlanılmalı, düşük ise yararlanılmamalıdır.

Örnek olarak 2020, 2021 ve 2022 yıllarında kar dağıtımı yapan bir firma 2023 yılında nakdi sermaye artırımları faiz indiriminden yararlanmak istemesi durumunda geçmiş yıllarda ortaklara dağıtılan değerlerin üstünde kalan tutar kadar yararlanması gerekmektedir. Olayı somutlaştırırsak bir şirket 2020 yılında 100.000 TL, 2021 yılında 150.000 TL ve 2022 yılında ise 300.000 TL, toplamda 550.000 TL kar dağıtmış olduğunu varsayalım. Bu şirket 2023 yılında ortaklarca şirkete sermaye artırımları için 400.000 TL koyulmuş olsun. KVK 10/1-ı maddesinde sayılan bütün şartlar yerine getirilmiş olsa dahi şirketin faaliyetlerinden elde edilen kar tutarının altında kaldığından böyle bir indirimden yararlanması uygun olmayacaktır. Daha açık bir ifade ile bu uygulama ile madde amaçlanan sermaye yapısının güçlendirmesi amacına hizmet edilmemiştir.

Maliye idaresi 09.05.2017 yılında verdiği özgeçer kanun hükmünde uygun olarak bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi suretiyle gerçekleştirilen nakdi sermaye artırımları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanılması mümkün olmadığından, şirket karının önce ortaklara dağıtılıp daha sonra da tekrar şirkete sermaye olarak konulması işlemi dolayısıyla ve dağıtılan bu kar payı tutarıyla sınırlı olmak üzere bu indirim uygulamasından yararlanılmasının mümkün olmadığını açıkça belirtmiştir.

4.NAKDİ SERMAYE ARTIRIMI FAİZ İNDİRİMİNİN KVK’NIN DİĞER DÜZENLEMELERİ İLE ÇELİŞKİSİ

KVK’nın “kabul edilmeyen indirimler” başlıklı 11’inci maddesinde öz sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faizlerin kurum kazancının tespitinde indirim yapılması kabul edilmeyeceği belirtilmiştir. Hatta kanunun koyucu örtülü sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faiz, kur farkları ve benzeri giderlerinde kurum kazancının tespitinde kabul edilemeyeceğini hüküm altına almıştır. Gelir Vergisi Kanununun 41’inci maddesinin 1 fıkrasının 3’üncü bendinde de teşebbüs sahibinin işletmeye koyduğu sermaye için yürütülecek faizlerin ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesi kabul olunmayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verildiği üzere Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-ı maddesi ile sermaye üzerinden hesaplanacak faizin kazanç üzerinden indirilmesi müessesesi KVK 11 ve GVK’nın 41’inci maddeleri ile çelişmektedir.

5.NAKDİ SERMAYE FAİZ İNDİRİMİN ANAYASAYA UYGUNLUK SORUNU

Anayasa’nın “kanun önünde eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde herkesin, dil, ırk, renk,

cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Vergi kanunlarında düzenlemeler de Anayasadaki eşitlik ilkesine uygun olmalıdır. Söz gelimi gelir üzerinden alınan vergiyi düzenleyen gelir ve kurumlar vergisi kanunlarına göre mükellef olan bir kimsenin eşit düzenlemelere tabi tutulması gerekmektedir. Gelir Vergisi Kanuna tabi bir şahıs işletmesi ile Kurumlar Vergisi Kanuna tabi şirket özellikli durumlar olmadığı müddetçe aynı vergiyi ödemeler gerekmektedir.

Ancak KVK'nın 10/1-ı maddesine 6637 sayılı Kanunun 8'inci maddesi ile 27/3/2015 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe giren düzenleme yalnızca kurumlar vergisi mükelleflerinin yararlanabileceği bir düzenleme olup Anayasa'da düzenlenen eşitlik ilkesine bu yönüyle aykırılık teşkil etmektedir. Şöyle ki 100.000 TL nakit sermaye ile ticari faaliyete başlayacak bir şahıs işletmesi, tek ortaklı limited şirketten nakdi sermaye artırımını faiz indirimine göre hesaplanacak tutardan daha yüksek bir vergi ödeyecektir. Bu da Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

SONUÇ

Şirketlerin sermaye yapılarını güçlendirmek amacıyla KVK'nın 10/1-ı maddesi 6637 sayılı Kanuna ile 27/3/2015 tarihinden itibaren uygulamaya başlanan nakdi sermaye artırımında faiz indirimi birçok yönüyle çelişkiler barındırmaktadır. Kanun koyucu söz konusu düzenlemenin amacına hizmet edip etmediğini değerlendirdikten sonra diğer çelişkiler değerlendirilmelidir.

Öncelikle Anayasa'nın eşitlik ilkesine uygunluk yönünden değerlendirilmeli, düzenlemenin devamı öngörülürse Gelir

Vergisi mükelleflerine de bu uygulamadan yararlanma hakkı getirilmelidir. Diğer bir husus da düzenlemenin GVK 41'inci madde ile KVK'nın 11'inci maddesinde yer alan sermaye üzerinden hesaplanacak faizlerin indirim konusu yapılamayacağı çelişkinin giderilmesidir.

KAYNAKÇA

- 1.5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 2.Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ
- 3.Yaklaşım Yayınları, Vergi ve Muhasebe Uygulamaları Cilt-I-2016, Mehmet Emin AKYOL, Muzaffer KÜÇÜK, Ankara
- 4.Vergi Dünyası, M. EMİN AKYOL, Geçmiş Yıl Karlarının Dağıtılmasından Sonra Nakdi Sermaye Artırımı Yapılması Halinde Faiz İndirimi Uygulaması, Ekim 2017, Sayı:434

Gürok Grup 75 Yaşında!

Gürok Grup olarak 1948'den bu yana Türkiye'yi ileriye taşıyan projelerle üretmeye devam ediyoruz.

Yenilikçi ve vizyoner bakış açımızla dünya markaları yaratma hedefiyle çalışıyor, Cumhuriyetimizin 100. yılında 75. yaşımızı kutlarken üretim ve ihracat rekorlarıyla ülkemize değer katıyoruz.

Kültürel mirasımızla gelecek arasında kurduğumuz bağla topluma değer katan projeler üretiyor; yaptığımız her işte dünya, toplum ve insanı odağımıza alarak daha iyi bir gelecek için var gücümüzle çalışıyoruz.

